

Makro Görünüm: Ekonomik Büyüme

29.11.2024
Erol Gürcan
erol.gurcan@yf.com.tr

+90 (212) 334 98 37

3Ç24'te Teknik Resesyona Girildi

Türkiye Ekonomisi, 3Ç24'te yıllık %2,1 büyürken, çeyrek bazında %0,2 daraldı. Konsensüs yıllık bazda %2,4 büyüme görüleceği yönündeydi (YF: +%3,1, 2Ç24: +%2,4, 3Ç23: +%6,5). Diğer taraftan, çeyreklik bazda değişim gözlenmemesi beklenmekteydi (YF: +%0,5, 2Ç24: -%0,2). Böylelikle, Türkiye Ekonomisinin 3Ç24 itibariyle çeyreklik bazda teknik resesyona girdiği ifade edilebilir. Türkiye Ekonomisi en son 4Ç18 döneminde teknik resesyona yaşamıştı. Böylece, 9A24 dönemindeki yıllık büyümeyi %3,2, son 4 çeyrek dönemdeki yıllık büyümeyi ise %3,6 olarak hesaplıyoruz. Ayrıca, yine son 4 çeyrek dönem itibariyle Türkiye'nin gayri safi yurtiçi hasılasını (GSYH) 39,2 trilyon TL (1,3 trilyon dolar); dolar kişi başına düşen GSYH'yi de 457.325 TL (14.636 dolar) olarak tahmin ediyoruz.

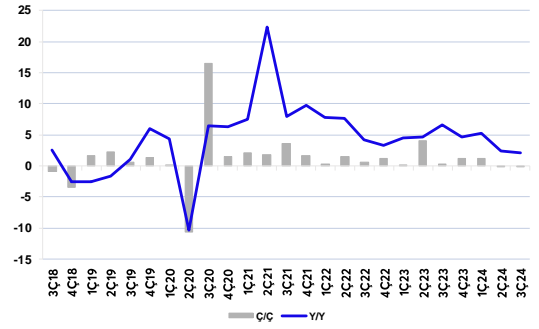
Büyümenin belirleyicisi net ihracat ve tüketim oldu. 3Ç24'te iç talep ve net ihracat büyümeye 2,2'şer puan pozitif katkı verdi. Böylelikle, büyümeye tüketimden gelen kesintisiz pozitif katkı 17. çeyreğe, net ihracattan ise üst üste 3. çeyreğe ulaştı. 3Ç24'te ihracatın yıllık bazda %0,8 artarken, ithalatın %9,6 daraldığını da not edelim. Diğer taraftan, en yüksek negatif katkı 2,0 puan ile stok değişiminden gelirken; kamu harcamaları 0,1 puan ve yatırımlar 0,2 puan negatif katkı verdi. Yatırım harcamalarının alt detayında inşaat üst üste 8. çeyrekte de pozitif katkı verirken, makine-teçhizat yatırımlarının üst üste 2. defa negatif katkı vermesi dikkat çekici.

Hizmet sektörü büyümede başı çekmeyi sürdürürken, Sanayi Sektörü üst üste 2. çeyrek dönemde de daraldı. Üretim yöntemi bileşenleri üzerinden, 3Ç24'te en yüksek katkı +1,0 puan ile hizmetlerden (toptan/perakende ticaret ile finans/sigorta +0,3'er puan) geldi. Sanayi sektörü, 3Ç23'te üst üste 2. defa olmak üzere, -0,4 puan ile negatif katkı verdi (imalat: -0,4 puan). Tarım sektöründen, üst üste 5. defa olmak üzere, +0,5 puan ile güçlü pozitif katkı geldiği görüldü. İnşaat sektörü ise üst üste 8. defa olmak üzere +0,4 puan ile pozitif katkı yaptı. Sektörlerin toplam gayrisafi katma değeri +1,8 puan olurken, sübvansiyon hariç verginin katkısı +0,3 puan oldu.

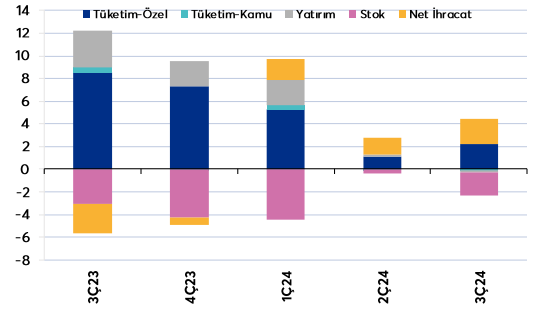
Şirket kârlarının payı azaldı ancak büyümedeki en yüksek oranı aldı. Gelir yöntemine göre, işgücü ödemelerinin Gayrisafi Katma Değerdeki payı 3Ç23'teki %31,9'dan 3Ç24'te %36,4'e yükselirken; net işletme artışı/karma gelirin payı 3Ç23'teki %47,8'den 3Ç24'te %45,1'e geriledi. Sabit sermaye tüketiminin payı da 3Ç23'teki %21,2'den 3Ç24'te %20,5'e geriledi.

Yavaşlamanın sürmesi muhtemel. 4Ç24 dönemine ilişkin öncü göstergeler ve yüksek frekanslı veriler büyümede ivme kaybının sürdüğünü işaret etmekte. Yerel seçimler öncesinde öne çekilen talep etkisinin normalleşmesi, finansal koşullardaki sıkılık ve yıl ortasında asgari ücrette zam yapılmamış olması bu durumun ana nedenleri olarak değerlendirilebilir. Büyümedeki yavaşlamanın özellikle 4Ç24'te daha hissedilir olacağını değerlendirmekteyiz. Küresel finansal koşullardaki gevşeme adımlarının kademeli gerçekleşmesi de dış talepten beklenen katkının bir miktar sınırlı kalmasına yol açabilir. 2025 yılının ilk yarısında büyümenin görece zayıf kalmayı sürdürmesini; ancak beklenen ücret artışları, TCMB'nin muhtemel faiz indirimleri, dış talebin katkısının kademeli artması kaynaklı ikinci yarıda toparlanma gözlenebilir. 2024 ve 2025 yılı büyüme tahminlerimiz sırasıyla %3,0 ve %3,5 seviyesinde (OVP Hedefi: +%4,0, TCMB Kasım PKA - 2024: +%3,1, 2025: +%3,2). 2024 yılı büyüme verileri 28 Şubat'ta açıklanacak.

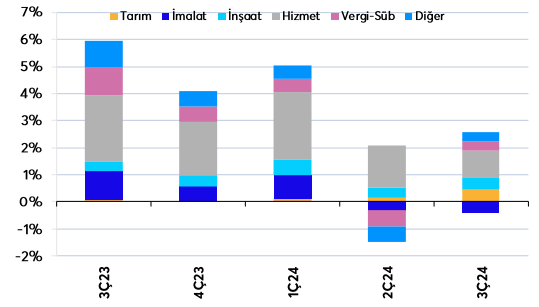
Ekonomik Büyüme (çeyrek dönem, yıllık %)

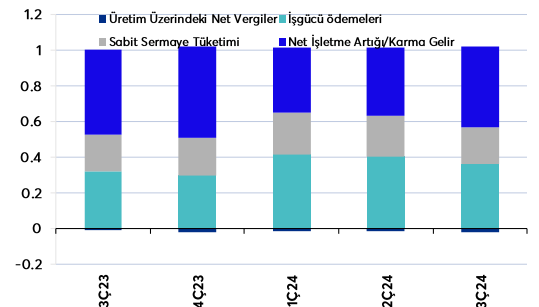
Harcama Yöntemiyle Katkılar, puan

Üretim Yöntemiyle Katkılar, puan

Gelir Yöntemiyle GSYH Bileşenlerinin Gayrisafi Katma Değer İçerisindeki Payları (%)

Yatırım Finansman Menkul Değerler

Meclis-i Mebusan Cad. 81 Fındıklı 34427 Beyoğlu/İstanbul

Tel: 0850 723 59 59

Faks: +90 (212) 282 15 50 - 51

UYARI NOTU:

Bu e-posta mesajı ve ekleri gönderildiği kişi ya da kuruma özeldir ve gizlidir. Hiçbir şekilde üçüncü kişilere açıklanamaz ya da yayınlanamaz. Yetkili alıcılardan biri değilseniz, bu mesajın herhangi bir şekilde ifşa edilmesi, kullanılması, kopyalanması, yayılması veya mesajda yer alan hususlarla ilgili olarak herhangi bir işlem yapılmasının kesinlikle yasak olduğunu bildiririz. Eğer mesajın alıcısı veya alıcısına iletmekten sorumlu kişi değilseniz lütfen mesajı sisteminizden siliniz ve göndereni uyarınız. Gönderen ve Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş., bu mesajın içerdiği bilgilerin doğruluğu, güncelliği ve eksiksiz olduğu konusunda bir garanti vermemektedir, içerik Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş. tarafından her zaman değiştirilebilir. Bu e-posta yer alan bilgiler "Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş." tarafından genel bilgilendirme amacı ile her türlü veri, yorum ve değerlendirmeler hazırlandığı tarih itibarıyla mevcut piyasa koşulları ve güvenilirliğine inanılan kaynaklara dayanılarak hazırlanmıştır. Bu kaynakların kullanılması nedeni ile ortaya çıkabilecek hatalardan Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş. sorumlu değildir. Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan ve hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan içerik, yorum ve tavsiyeler ise genel nitelikte olup, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Bu e-posta içeriğinde yer alan çeşitli bilgi ve görüşlere dayanılarak yapılacak ileriye dönük yatırımlar ve ticari işlemlerin sonuçlarından ya da ortaya çıkabilecek zararlardan Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş. sorumlu tutulamaz. Mesajın içeriğinden, iletilmesinden, alınmasından, saklanmasından, gizliliğinin korunamamasından, virüs içermesinden ve sisteminizde yaratabileceği zararlardan Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş. sorumlu tutulamaz. Yatırım Finansman bu mesajın içeriği ve ekleri ile ilgili olarak hukuki açıdan herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Teşekkür ederiz.

Levent Durusoy Genel Müdür Yrd. levent.durusoy@yf.com.tr +90 (212) 334 98 33

Araştırma Bölümü

Serhat Kaya Müdür serhat.kaya@yf.com.tr +90 (212) 334 98 36

Erol Gürcan Başekonomist erol.gurcan@yf.com.tr +90 (212) 334 98 37

Hizmet Noktalarımız

Genel Müdürlük +90 (212) 317 69 00 Merkez +90 (212) 334 98 00

Antalya +90 (242) 243 02 01 Ankara +90 (312) 417 30 46

Bodrum +90 (252) 999 14 04 Bursa +90 (224) 224 47 47

Caddebostan +90 (216) 302 88 00 Denizli +90 (258) 999 19 75

İzmir +90 (232) 441 80 72 Samsun +90 (362) 431 46 71

Ulus +90 (212) 263 00 24